

Koululaistehtävät / Pohjois-Pohjanmaan museo

VASTAUKSET: RAHAT

1. Näytteillä on yksi Rooman valtakunnassa käytössä ollut raha. Kenen keisarin ajalta se on ja minkä nimisestä rahasta on kyse?

Kyseessä on keisari Tiberiuksen aikainen (14–37 jKr.) denaari.

---

2. Kerro lyhyesti Suomen rahaoloista, kun se oli osa Ruotsin valtakuntaa vuosina 1150–1809.

Ruotsin valtakunta toi rahansa Suomeen, mutta tavallinen kansa eli vielä pitkään

---

omavarais- ja vaihdantataloudessa. Ruotsin vallan aikana rahayksikkö ehti muut-

---

tua useaan kertaan. Käytössä olivat mm. äyri, penningit, taalerit, dukaatit,

---

plootut, rixit ja killingit. Turussa lyötiin rahaa 1400-luvulta vuoteen 1558. Kruunu

---

tuli Ruotsin rahayksiköksi vasta 1800-l:n lopulla, jolloin Suomi oli jo osa Venäjää.

---

3. Suurikokoisin esillä oleva raha on ruotsalainen plootu. Selvitä olennaiset tiedot siitä: minä vuonna se on lyöty, minkä asetuksen mukaan se on lyöty, mistä materiaalista se on tehty, paljonko se painaa, mikä sen nimellisarvo on ja kuka oli kuninkaana kun se lyötiin?

Plootu on lyöty vuonna 1656, vuoden 1649 asetuksen mukaan. Se on tehty kupa-

---

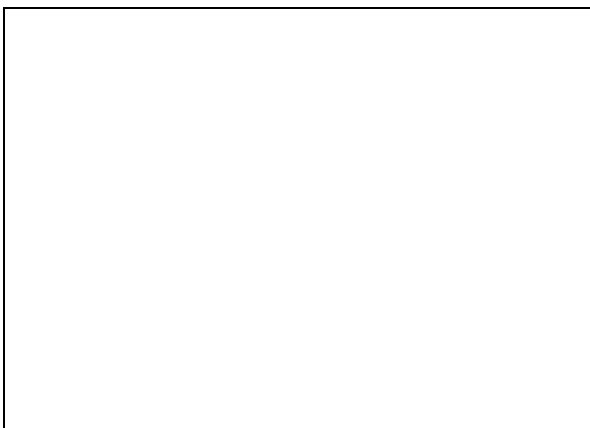
rista, sen paino on 14,492 kilogrammaa ja sen nimellisarvo vastaa 8 hopearahataa-

---

leria. Kuninkaana sen lyömishetkellä oli Kaarle X Kustaa.

---

4. Etsi keisari Aleksanteri I:n aikainen 5 kopeekan kolikko vuodelta 1803. Luonnosteile sen tunnus-, eli kruunapuoli oheiseen laatikkoon:

5. Mitä voit sanoa ruplasta Suomen rahayksikkönä?

Valloittaessaan Suomen vuonna 1809, halusi Venäjä Suomen luopuvan Ruotsin rahasta. Niinpä käyttöön määrättiin Venäjän rupla. Suomessa käytössä oli oma setelirupla, mutta rahaolot olivat silti sekavat ensimmäisinä Venäjän vallan vuosikymmeninä. Liikkeellä oli sekä ruplia että Ruotsin rahaa, ja niiden keskinäisten kurssien arviointi oli hankalaa. Tilanne selkiytyi kun Suomessa toteutettiin raharealisaatio vuonna 1840 ja siirryttiin pelkkiin rupliin. Rupla koettiin kuitenkin liian suureksi rahayksiköksi pieneen ja köyhään Suomeen. Vuonna 1860 Suomi saikin oman rahan, markan, joka vastasi arvoltaan neljännesruplaa.

6. Suomen valuutta vaihtui markasta euroksi vuonna 2002. Etsi viimeiset käytössä olleet markkojen ja pennien kolikot vitriinistä ja kirjoita muistiin millaiset kuvat niiden tunnus-, eli kruunapuolella on.

10 penniä: kielo, 50 penniä: karhu, 1 markka: Suomen vaakunaleijona, 5 markkaa: Saimaan norppa ja 10 markkaa: ukkometso.

7. Pohdi lopuksi kuinka rahatalous on kehittynyt sähköisen maksamisen ja pankkikorttien myötä. Millaisena näet käteisen rahan tulevaisuuden?

Raha on muuttunut paitsi käytännössä sähköiseksi maksuliikenteeksi, myös käsitteellisesti entistä abstraktimmaksi. Toisin kuin käteinen raha, joka on fyysisesti olemassa, on sähköinen raha "vain" merkkijonoja. Rahan arvo ja sen vastaavuus hyödykkeisiin on osin hämärtynyt. Silti käteinen raha on tuskin aivan pian katoamassa, varsinkin länsimaiden ulkopuolella se pitänee pintansa pitkään.